

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Navazující magisterské studijní programy

Magisterské dvouoborové studium ČJL pro SŠ,

Magisterské dvouoborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ

Magisterské jednooborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ + SŠ

26. srpna 2021

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

	počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie a tvoření slov	
Fonetika, fonologie a pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení:

A

B

C

N

Student/-ka byl/-a seznámen/-a s výsledkem KP z ČJ

datum:

podpis:

Plastická chirurgie nebyla vždy o kráse

Plastická chirurgie je dnes synonymem hledání ztraceného mládí či estetického „zdokonalení“, po staletí se však k ní uchýlovali lidé ze zdravotních důvodů. Výraz „plastikos“ ve starořečtině odkazuje na tvarování, získávání určité formy. Existují důkazy, že plastické operace byly prováděny už ve starověku.

Staroegyptské papyry obsahují detailní studie nejrůznějších druhů zranění a toho, jak je léčit, jako např. zlomeného nosu, který lékaři fixovali pomocí dřevěných dlah, komprese tamponů a lněných špuntů. Staroegyptšané uměli také vyrábět protézy, dokazuje to nález mumie s umělým palcem, který pacientovi usnadňoval chůzi.

Prvními skutečnými chirurgy, kteří se věnovali rekonstrukci lidských částí těla, však byli staří Indové. Už v 6. století př. n. l. tamní lékaři prováděli operace velmi podobné moderní rhinoplastice. Příručka Šušruta Samhita (podle jejího autora lékaře Šušruty, považovaného za „otce plastické chirurgie“) popisuje například mimořádně pokročilou transplantaci kůže.

Ve staré Indii bývalo zvykem trestat cizoložství useknutím nosu, Šušruta obětem nosy rekonstruoval za použití kůže z jejich obličeje. Čínští lékaři dokázali léčit rozštěpy rtů, staří Římané odstraňovali přebytky kůže kolem očí, pokud byly řasy obrácené směrem k oku, dráždily rohovku, a pacient proto špatně viděl. Lidé ve starověku se uchýlovali k plastickým operacím, aby nahradili něco, o co přišli, než aby zlepšili svůj vzhled. Už vzhledem k bolesti a zdravotním rizikům, které zákrok obnášel, odvažovali se tomu jen ti, kteří zákrok opravdu nezbytně potřebovali.

Pokrok v oboru nabral na rychlosti v 19. století v souvislosti s vypracováním moderní teorie o bakteriích a objevením spolehlivé anestezie. Zřejmě důležitějším faktorem ve vývoji plastické chirurgie byla válka. Obrovské množství vojáků s poraněnými obličeji za první světové války – spolu s pokrokem v transfuzi a kontrole infekcí – umožnilo lékařům vyzkoušet nové techniky.

Skutečnou revoluci v plastické chirurgii však přineslo až období na konci druhé světové války. Od 60. let minulého století se zejména v USA zvětšování poprsí, plastiky nosu či obličeje začaly stávat běžnými. Ke skutečnému rozmachu ale došlo až v 90. letech. Tehdy se počet zákroků ve Spojených státech zdesetinásobil a kosmetické zákroky předčily ty rekonstrukční. K popularizaci oboru přispěla nejen propagace ze strany celebrit a snížení cen zákroků, ale také nová estetická měřítká, tlak společnosti a sociálních sítí.

1. STYLISTIKA

1. a) Do které funkčněstylové oblasti byste zařadili tento text?

b) Jaké slohové postupy se v textu dominantně uplatňují?

c) O jaký slohový útvar se jedná?

2. Jak je text členěn z hlediska horizontálního?

3. Které prostředky vertikálního členění a s jakou funkcí se v textu uplatňují?

prostředek:

jeho funkce:

1)

2)

3)

4)

4. K následujícím výrazům z textu přiřadte na základě jejich funkce v textu adekvátní slohový příznak. Vybírejte přitom ze škály – výraz knižní, odborný, slohově (stylově) neutrální, expresivní.

fixovali

krása

anestezie

obrovské

2. SYNTAX

1. Základovou větnou strukturu (ZVS) následujících vět zapište gramatickým větným vzorcem (GVV).

a) Výraz „plastikos“ ve starořečtině odkazuje na tvarování, získávání určité formy.

GVV:

b) Staroegyptské papyry obsahují detailní studie nejrůznějších druhů zranění a jejich léčby.

GVV:

2. Sémantickým větným vzorcem zaznamenejte sémantickou stránku ZVS následujících vět.

a) Prvními skutečnými chirurgy byli staří Indové.

SVV:

b) Příručka Šušruta Samhita popisuje například mimořádně pokročilou transplantaci kůže.

SVV:

3. Zachyťte názorným schématem stavbu následující věty jednoduché (na úrovni VŠ).

Pokrok v oboru nabral na rychlosti v 19. století v souvislosti s vypracováním moderní teorie o bakteriích a objevením spolehlivé anestezie.

4. **Znázorněte v přehledném schématu stavbu následujícího souvětí (na úrovni VŠ).**

Lidé ve starověku se uchýlovali k plastickým operacím, aby nahradili něco, o co přišli, než aby zlepšili svůj vzhled.

5. **Upravte následující souvětí tak, aby vznikla věta jednoduchá.**

Už vzhledem k bolesti a zdravotním rizikům, které zákrok obnášel, odvažovali se k němu jen ti, kteří zákrok opravdu nezbytně potřebovali.

6. a) **Co je rinoplastika?**

- b) **Na základě čeho lze význam tohoto slova z textu vyvodit?**

7. **V textu jsou připojovací konektory s odporovacím významem. Jejich úloha v textu se ovšem liší. Doplňte, uveďte, čím se liší, a doložte vhodným příkladem.**

Většina z nich působí (doplňte charakteristiku – jak působí?).....

.....

.....

uveďte vhodný příklad takového konektoru:.....

Pouze v jediném případě, a to (uveďte příslušný konektor):

.....

se tento konektor liší, protože na rozdíl od jiných konektorů s odporovacím významem v textu funguje jen jako (doplňte jeho charakteristiku):.....

.....

3. MORFOLOGIE

1. Určete slovnědruhovou platnost slov užitých v textu:
 - a) *hledání*
 - b) *byly prováděny*
 - c) *kolem* (4. odstavec seshora, 3. řádek)
 - d) *tamní*
 - e) *60.*

2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:
 - a) *transplantace*
 - b) *pacient*
 - c) *množství*

3. Určete třídu níže uvedených sloves:
 - a) *popisovat*
 - b) *umožnit*

4. Utvořte:
 - a) přechodník minulý činný pro ženský rod mn. č. od slovesa *přinést*
 - b) přechodník přítomný činný pro mužský rod j. č. od slovesa *věnovat*
 - c) přičestí trpné pro mužský rod j. č. od slovesa *dráždit*
 - d) 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *léčit*
 - e) podstatné jméno slovesné od slovesa *umožnit*

5. Uvedte latinský název pro 6. pád

6. Napište latinský název pro *vid*

7. Určete druh číslovky *19*.

8. Utvořte 3. pád množného čísla od podstatného jména *mumie*

9. Utvořte 7. pád množného čísla od podstatného jména *bolest*

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. U následujících slov uveďte jejich příslušné slovtvorné charakteristiky.

zákrok

mládí

motivující slovo -----

slovtvorný základ -----

slovtvorný formant -----

(včetně hláskových alternací)

slovtvorná kategorie -----

onomaziologickorelační typ tvoření* -----

(*Zde vybírejte ze škály – mutace, modifikace, transpozice)

2. Vypište z textu:

a) grafickou zkratku

b) iniciálovou zkratku

c) substantivní kompozitum domácího původu

d) antroponymum

e) toponymum

f) řadovou číslovku

4. K uvedeným slovům cizího původu napište na základě jejich lexikálního významu v textu jejich jednoslovný domácí významový ekvivalent (tj. synonymum).

<i>operace</i>		<i>revoluce</i>	
<i>rekonstrukce</i>		<i>estetický</i>	

5. FONETIKA, FONOLOGIE A PRAVOPIS

1. **Transkribujte:**

v pondělí

z Anglie

pod domem

ODS a ČSSD

džungle

ve městě

zpěv dětí

2. **K uvedené výpovědi vytvořte 1 doplňovací otázku a naznačte graficky průběh její koncové kadence:**

Při likvidaci a řešení následků smrtícího tornáda, které se koncem června přehnalo několika obcemi na Břeclavsku, potřebovala ošetření i řada zvířat.

3. **Podtrhněte pouze *ortoepické* výslovnostní podoby:** [brandi:ští:] [vodnesla]

[maŋko] [kladencko] [cnoŝt] [sedum] [me:no]

4. **Podtrhněte výrazy, na nichž je kontextový větný přízvuk:**

Na krajském turnaji si výborně vedli němečtí hokejisté, kdežto českým se nedařilo.

5. **Uveďte 2 příklady slov, v nichž při výslovnosti dochází k asimilaci znělosti. Změnu popište.**

6. **Vypište z následujících vět všechna slova, která jsou příklonkami:**

a) *Chtěl bych vám představit svou kamarádku Janu.*

b) *Měli jste se mi ozvat v pátek.*

7. Uvedte:

a) 2 příklady souhláskových alternací

b) 2 příklady samohláskových alternací, k nimž dochází při odvozování a při změně tvaru slova:

8. V následujících větách opravte všechny jazykové chyby.

Není výjimkou že v písemném projevu často chybujeme ve výrazech, které zcela běžně používáme v naší každodenní komunikaci. Výstřely děl způsobili shroucení nepřátelského útoku. Netopýr a síček se nacházely ve vytrýně v přírodopisném oddělení. Podzimní počasí bylo sychravé. Pod dřevěnými trámi na půdě se ozvalo vískání a povyk. Okna v druhém patře jsem zapoměl zavřít. Metro projelo Stanicí Národní Třída. Rozumnější by bylo spítovat svědomý.

Lékař Milanovy vytrhl viviklaný zub. Ozdobou jeho motýlý sbírky je lyšaj smrtihlav. Liška se neslišně plýžila ke kurníku. Nedomikavost srdečných chlopní je závažná choroba. Koupili si pravý včelý med od Kamilovo dědečka. Poslední letní dnové rychle uplinuly. Z hlouby lesa se ozívalo sový houkání. Ptal se jesli se také může zúčastnit této schůze. Dcera dlouho setrvávala v mačině obětí. Jiřina se snažila udělat vímik na vysuté hrazdě, bohužel, se jí cvik nevidařil. V havranním hnízdě jsme

našly mládě kukačky. Dnes paní Makovská je poslední den zplatnosti pojistného, které máte zjednané u naší Pobočky ČSOB. Policie pátrá po dvou osobách mužského pohlaví, které spadli do vody v Maďarském Balatonu zatím však neúspěšně. Tři dny po skonání slovenské legendy Milana Lasicy vyšla jeho nová skladba, pod názvem Anděl z níž fanouškům běhá mráz pozádech.